

Posudek kandidátské disertační práce

Autorka: Enkhsetseg Byambaa

Název: Asian Fertility Transition

Předložená práce má 139 stran a je vhodně strukturovaná do pěti; úvod a závěry nejsou uváděny jako samostatné kapitoly. V první kapitole jsou soustředěny teoretické pohledy na danou problematiku a je zde též diskuse s literaturou. Samostatná kapitola je věnována dostupnosti demografických dat a metodologii. Jsou popsána dostupná data a použité metody při analýze plodnosti. Třetí kapitola je věnována přehledu poklesu úrovně plodnosti v asijských zemích, rozdělených podle této úrovně do tří skupin: země s vysokou, střední a nízkou úrovní plodnosti okolo roku 2000. V další kapitole jsou analyzovány vlivy poklesu úrovně plodnosti a v poslední páté kapitole jsou charakterizovány etapy asijského demografického přechodu a odhad budoucího vývoje. Poměrně bohatá je také použitá literatura.

Doktorandka nesporně v této disertační práci schopnost vědecky pracovat; práce je založena na znalosti dostupné literatury a zvládnutí existujících informací k danému tématu. Je napsaná srozumitelně a obsahuje mnoho relevantních informací. K její interpretaci použitých dat nelze mít připomínky. Proces poklesu úrovně chápe správně jako součást širšího procesu demografického přechodu, neboť jeho vysvětlování (explanace) je často shodná pro celý tento širší proces. Kromě toho je tento proces součástí ještě širšího procesu, a to globální revoluce moderní doby (modernizace); bez zasazení do tohoto širšího rámce je jen obtížně uchopitelný a především zdůrazněním pouze některých podmínek může být i zkreslen.

Cenné je zejména vysvětlení specifických podmínek jednotlivých asijských zemí a vliv těchto podmínek na celkový proces demografické revoluce, porovnání tohoto procesu s evropskými zeměmi, kde již byla demografická revoluce zakončena, vysvětlení odchýlných rychlostí přírůstku v jeho průběhu apod. V této konfrontaci zemí „tradičních“ a „nových“ z hlediska procesu demografického přechodu je hlavní smysl a přínos disertační práce.

Závěrem mohu konstatovat, že předložená disertační práce je vhodným podkladem k obhajobě za účelem získání vědecké hodnosti Ph.D. v oboru demografie, neboť doktorandka v ní dokázala dostatečné schopnosti samostatné vědecké práce.

V Praze dne 25. 7. 2006

Prof. Ing. Zdeněk Pavlík, DrSc.